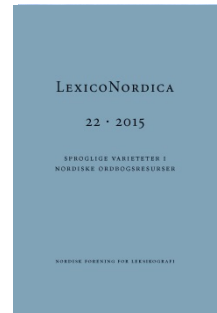

LexicoNordica

Titel: Sproglige varieteter i nordiske ordbogsressurser
Forfatter: Henrik Lorentzen & Emma Sköldberg
Kilde: LexicoNordica 22, 2015, s. 9-12
URL: <https://tidsskrift.dk/index.php/lexn/issue/archive>

© 2015 LexicoNordica og forfatterne

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Sproglige varieteter i nordiske ordbogsresurser

Henrik Lorentzen & Emma Sköldbberg

Hermed præsenterer Nordisk Forening for Leksikografi (NFL) det 22. nummer af tidsskriftet *LexicoNordica*. Som sædvanlig indeholder tidsskriftet en tematisk del. De tematiske bidrag, otte i alt, bygger på foredrag som blev holdt ved *LexicoNordica*-symposiet i januar 2015 på Schæffergården nord for København. Derudover indeholder nummeret et ikke-tematisk bidrag, en sektion med anmeldelser samt tre bidrag af mere blandet karakter. Sluttelig findes bagest i bindet, under overskriften Redaktionelt, oplysninger om tidsskriftet og anvisninger til kommende skribenter.

Som det fremgår af overskriften, er årets tema *Sproglige varieteter i nordiske ordbogsresurser*. I leksikografiske kredse har man ofte tendens til primært at interessere sig for ordbøger over almensproget, især i den variant der i et sprogsamfund anses for standard-sproget. Disse ordbøger har typisk tilbøjelighed til at fokusere på den norm der nyder højest prestige. På symposiet handlede foredragene derimod om nordiske ordbøger der dækker en eller anden form for sproglig varietet, og de kom bredt omkring i feltet, idet der både blev talt om geografiske varieteter (dialektordbøger), stilmæssige varieteter (ordbøger over slang og uformelt sprog) og sociale varieteter (ordbøger over gruppesprog og ungdomssprog).

Indenfor de tematiske bidrag lægger Torben Christiansen & Lars Trap-Jensen for med at se nærmere på behandlingen af slang i danske ordbøger fra de sidste ca. 150 år. Deres undersøgelser viser at en overraskende stor del af de første slangordbøgers udtryk (mellem 25 og 50 %) stadig findes i moderne ordbøger. Ruth Vatvedt Fjeld går i sit bidrag nærmere ind på de mange variantformer

i norsk bokmål og diskuterer de leksikografiske vanskeligheder ved at formidle stilistisk og brugsmæssig variation.

Carsten Hansen præsenterer de teoretiske overvejelser der udspringer af arbejdet med en ordbog over dansk talesprog, og går her i dybden med ordklassen interjektioner. Inger Schoonderbeek Hansen tager fat på dialekterne og diskuterer hvordan fællesdanske og dialektale ord behandles som opslagsord i *Jysk Ordbog*.

Regional variation er også i fokus i Charlotta af Hällström-Reijonens bidrag, hvor hun ser på hvordan finlandssvenske ord og udtryk behandles i *Svenska Akademiens ordlista* og andre ordbøger. Carl-Erik Lundbladh tager tråden op i sit bidrag om sydsvenske dialektordbøger og en sydsvensk dialektdatabase.

Med Toril Opsahls bidrag rettes søgelyset mod ungdomssproget, idet hun slår til lyd for en mere pragmatisk og funktionsorienteret tilgang når denne sproglige varietet skal tages med i ordbøgerne. Lars Törnqvist runder den tematiske afdeling af med en oversigt over og en diskussion af den overflod af slangordbøger og dialektordbøger der findes på internettet.

LexicoNordica indeholder i år et enkelt ikke-tematisk bidrag: Zakaris Svabo Hansen giver en status over færøsk leksikografi med både historisk baggrund og oversigt over færøske ordbøger i 2000-tallet.

Ligesom i tidligere numre spiller ordbogskritik en vigtig rolle i tidsskriftet. I år bringer vi seks anmeldelser, og Jón Hilmar Jónsson lægger ud med at se grundigt på *Den Danske Begrebsordbog*. De to næste anmeldelser knytter an til den tematiske sektion: Peter Stray Jørgensen kaster et kritisk blik på *Slangordbogen. Dansk slang og dagligsprog*, og Annika Karlholm ser nærmere på *Ordbok över Finlands svenska folksmål*. Den store finske ordbog *Kielitoimiston sanakirja* blev publiceret online i 2014 og anmeldes af Jaana Puskala. To store norske ordbøger og ordbogsressurser er genstand for de to sidste anmeldelser: Margunn Rauset skriver om *Den store*

norske bokmålsordboka, mens Liisa Deth Theilgaard giver Ordnett.no et tiårseftersyn.

Under overskriften Meddelelser finder man tre bidrag. Formanden for NFL, Henrik Hovmark, fortæller nyt fra bestyrelsen for Nordisk Forening for Leksikografi, og Halldóra Jónsdóttir giver en rapport fra den 13. Konference om Leksikografi i Norden, der blev afholdt i København i maj 2015. Derefter skriver Nina Martola & Caroline Sandström mindeord over Kristina Nikula, der afgik ved døden i 2014.

Den sidste del af bindet vedrører selve tidsskriftet og dets redaktion. Ved NFL's generalforsamling i maj 2015 var følgende redaktører på valg: Emma Sköldberg (hovedredaktør), Annika Karlholm (svensk redaktør), Mariann Skog-Södersved (finsk redaktør) og Ásta Svavarsdóttir (islandsk redaktør). Alle blev genvalgt og fortsætter således frem til 2019. Redaktionen består desuden af Henrik Lorentzen (hovedredaktør), Christian Becker-Christensen (dansk redaktør) og Sturla Berg-Olsen (norsk redaktør).

På NFL's generalforsamling blev det også drøftet om *Lexico-Nordica* skal overgå til udelukkende at være et onlinetidsskrift. Der blev fremlagt argumenter for og imod, og den foreløbige konklusion synes at være at det vil være en naturlig udvikling, men at det næppe kommer til at ske de første par år. Indtil videre kan man glæde sig over at tidligere numre af tidsskriftet nu er tilgængelige online på en ny platform: Open Journal System via Statsbiblioteket i Aarhus <ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/lexn>.

Redaktionen har besluttet at de førstkommende symposier skal behandle følgende temaer:

2016: Nordiske ordbøger og pædagogik

2017: Navne i nordiske ordbøger

I 2016 finder symposiet sted på Schæffergården fra den 14. til den 16. januar, og vi er taknemmelige for at Fondet for dansk-norsk

samarbejde gør det muligt at gennemføre arrangementet til en overkommelig pris. Til symposiet i 2017 modtager redaktionen gerne forslag til mulige foredragsholdere, ligesom vi også modtager idéer til kommende temaer. Forslagene kan sendes til pågældende lands redaktør eller til hovedredaktørerne.

Afslutningsvis vil vi rette en stor tak til landsredaktørerne for godt samarbejde i det forløbne år. Vi takker også Rikke E. Hauge for stor hjælp i forbindelse med symposiet på Schæffergården i januar 2015. Vi er også meget taknemmelige for det grundige arbejde som Laurids Kristian Fahl har ydet ved opsætningen af *LexicoNordica* og distributionen af dette nummer. Vi retter også en varm tak til Nordplus Nordiske Sprog, som har bevilget økonomisk støtte til såvel symposium som trykning af tidsskriftet. Og sidst, men ikke mindst vil vi gerne takke NFL's styrelse for godt samarbejde og vigtig støtte.

Henrik Lorentzen
seniorredaktør
Det Danske Sprog- og
Litteraturselskab
Christians Brygge 1
DK-1219 København K
hl@dsl.dk

Emma Sköldbberg
universitetslektor, docent
Institutionen för svenska språket
Göteborgs universitet
Box 200
SE-405 30 Göteborg
emma.skoeldberg@svenska.gu.se